

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри соціальних комунікацій
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

«ФАКТИЧНА БРЕХНЯ», АБО ПРО ЩЕ ОДИН РІЗНОВИД ТЕКСТОВИХ АНОРМАТИВІВ У МОВІ ЗМІ

Постановка наукової проблеми та її значення. Текстова культура журналістських матеріалів постає чи не найважливішою проблемою в контексті якісного представлення електронних і друкованих ЗМІ. Фактологічне оформлення багатьох матеріалів на сторінках газет та в інтернет-виданнях часто абсолютно не відповідає журналістським стандартам подання достовірних відомостей, що викликає сміх, а подекуди й спротив у читача, який потребує сьогодні не лише якісної інформації, але і її кваліфікованої презентації. Цілком слушно зазначає О. Сербенська, що будь-яка помилка – орфографічна, стилістична, фактична – підриває довіру до друкованого видання, засвідчує недбалість у збиранні та повідомленні інформації [7, с. 77].

А. Капелюшний вказує, що в теорії журналістської творчості факт розглядають у трьох аспектах: факт як елемент дійсності, факт як елемент свідомості, факт як елемент тексту [2, с. 129]. Як відомо, факти в журналістському тексті мають бути точними, реальними, перевіреними мінімум за трьома джерелами. Якщо котрась із цих вимог порушена, виникають фактичні ненормативні утворення, що не лише спотворюють текст, а й передають хибне уявлення про розказане. Як свідчать дослідники, виникнення таких утворень зумовлене психологічними особливостями сприйняття й інтерпретації дійсності, надзвичайною швидкістю комунікативних процесів, пов'язаних із поширенням інформації та недбалістю журналістів на етапі перевірки достовірності відомостей [2, с. 264].

Навіть побіжно переглядаючи журналістські матеріали сучасних інтернет-видань, миттєво натрапляємо на чергові порушення медійниками нормативного подання фактологічного матеріалу. Насамперед це трапляється у стрічці новин, що оновлюється з інтервалом у кілька хвилин, а тому оперативність, швидкість подання цікавої інформації беруть гору, і журналісти та редактори забувають про свій основний обов'язок – першочергово перевірити факти. Таке нехтування призводить до наявності неправдивих цифр у повідомленнях, особливо про «гарячі» події, до неузгодження інформації в заголовку й самому тексті новини, а інколи свідчить про елементарне незнання журналістом географічних назв, посад, імен, прізвищ тощо. Звичайно, таких огрехів у текстах було б набагато менше, якби медійники перед випуском новини перевіряли відомості, з одного боку, одразу на місці події, через коментар очевидця, фахівця, а з другого – за пошуковими системами, словниками та ін. На жаль, текстових аномативів у наших ЗМІ дуже багато. А фактологічна картина сучасних інтернет-медіа викликає велике занепокоєння. У зв'язку з цим постає необхідність фіксації й дослідження фактичних помилок – одного з різновидів текстових аномативів, що виникають через неправильне співвіднесення матеріалу й дійсності [5].

Аналіз досліджень проблеми. Поняття факту в журналістиці, а також визначення його як фрагмента дійсності, явища, події, які є чи були в реальності, а також класифікацію фактів на реальні та відображені представили такі журналістикознавці, як В. Здоровега [1], В. Карпенко [3], В. Різун [6] та інші. Вивчення помилкобезпечних зон на різних рівнях подання фактів у журналістських текстах, а також осмислення природи фактологічних аномативів здійснив А. Капелюшний, який у праці «Редагування в засобах масової інформації» детально проаналізував типові фактичні помилки, а також, що важливо, акцентував увагу на психологічних причинах цього явища [2]. Дослідник переконаний (і ми повністю із цим погоджуємося), що редактор під час роботи над фактичним матеріалом у журналістському тексті має зважати на: загальнопсихологічні чинники (психологія творчості, особливості освоєння й відтворення дійсності в мас-медіа); риси характеру конкретного автора, які позначаються на процесі творчості й на його результаті – тексті [2, с. 129]. Також необхідно враховувати об'єктивні й суб'єктивні причини фактичних помилок. Дефініцію терміна «фактична помилка» окреслив З. Партико, який також детально пояснив правильні редакторські дії щодо аналізу фактичного матеріалу: «Редактор має ще зважати на те, правильність якого саме виду фактичного матеріалу він перевіряє, оскільки різні види фактів зазнають різної небезпеки щодо їхнього спотворення, спричиняють різні типи помилок» [5, с. 94–98].

П. Куляс переконливо проілюстрував фактичні аномативи в таблиці дев'ятих у навчальному посібнику «Типологія помилок (У корекційних таблицях)» [4]. О. Цапок дослідила фактичні помилки в заголовках вітчизняних друкованих ЗМІ, проаналізувала причини їхнього виникнення та запропонувала можливі шляхи їх нейтралізації. Дослідниця переконана, що попередити зазначені помилки можна завдяки ретельній перевірці фактичних даних за надійними джерелами та за допомогою ґрунтовного аналізу внутрішньотекстових зв'язків [9, с. 267].

Серед порад перевіряти достовірність фактичного матеріалу дослідники пропонують медійникам такі: по-перше, при поданні події важливо керуватися її описом, а не суб'єктивною авторською оцінкою й інтерпретацією; по-друге, необхідно встановити, яка інформація була використана, потрібно послуговуватися первинними відомостями, які надійніші за вторинні, тому офіційний документ більш важливий за неофіційний [2, с. 135].

М. Вікман, цифровий журналіст, експерт із новітніх технологій Медіаінституту Fojo, характеризуючи особливості сторітелінгу, дає такі слушні поради: «Виправляйте фактологічні помилки прямо в матеріалі. Можете навіть виділити помилку в тексті й написати: «Це було неправильно, а ось як насправді» [8]. Незважаючи на те, що інші

види текстових анормативів (зокрема, мовні помилки на сторінках друкованих та сайтах електронних волинських ЗМІ) частково вже досліджені (див. наші наукові розвідки [10; 11] – Н. Ш.), фактичні анормативи волинських інтернет-видань потребують сьогодні фіксації й комплексного редакторського аналізу.

Мета дослідження – здійснити наукове вивчення фактологічних анормативів, уживаних у мові сайтів сучасних регіональних інтернет-видань (зокрема волинських), провести моніторинг зафіксованих анормативів, виявити найтиповіші з них і вказати на основні помилкобезпечні місця на рівні подання медійниками фактологічної складової. **Матеріалом** для нашої розвідки слугували фактичні помилки, зафіксовані в інтернет-текстах волинських електронних ЗМІ («ВолиньPost», «Таблоїд Волині», «VIP» («Волинський інформаційний портал»), «Волиньinfo», «Волинь 24», «Волинські новини», «Вісник К», «Район Луцьк»).

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів. Серед фактичних помилок у журналістських текстах найбільш поширені такі: перенасичення новини фактичним матеріалом; брак фактів, унаслідок чого журналіст робить помилкові висновки; неправильний добір фактажу; незнання всієї повноти фактів, через що автор приходиться до хибного формулювання; тенденційний підхід до висвітлення фактів; неправильне технічне оформлення фактичного матеріалу; занадто емоційне подання фактів, що перебільшує їх суспільну важливість; неуніфікованість фактажу в межах одного тексту; підміна факту; ненавмисне спотворення фактів через неналежну їх перевірку; спотворення окремих видів фактичного матеріалу через незнання особливостей відтворення іншомовних назв українською мовою; наведення недостовірних цитат, цифр, дат, маловідомих абрєвіатур тощо [2, с. 128–129]. Окрім того, неточності трапляються в поданні ілюстрацій і фото, інфографіки, мультимедійного супроводу, а також у підписах до них.

Фактичні анормативи – одне з негативних помилкобезпечних місць у текстах волинських інтернет-видань, на що вказує їхня чисельність та повторюваність у стрічці новин. Найбільш показовим свідченням свідомого чи несвідомого перекручування фактів, що призводить до хибного тлумачення поданої інформації, у ЗМІ (в тому числі й волинських) є заголовковий комплекс. Часто заголовок чи лід не відповідають наведеному в повідомленні або є виразно гіперболізованими. Так, у новині «ДТП у Луцьку: маршрутка дзеркалом збила жінку» заголовок повністю не підтверджує інформацію, наведену нижче в повідомленні: «Зокрема маршрутне таксі № 11 зачепило дзеркалом жінку, яка спробувала перейти дорогу на старому пішоходному переході» («Волинські новини», 21.11.2016 р.). Як бачимо, у тексті не підтверджено інформацію про те, що жінку збили. Неправдивий і заголовок у публікації «Поблизу Луцька у п'яного водія «Toyota» вилучили рушницю без документів» («Волинські новини», 21.11.2016 р.), адже аналіз контексту цю інформацію не підтверджує, бо в новині ми читаємо, що водія не перевіряли на алкотестері, а в нього просто були «явні ознаки алкогольного сп'яніння». Про невстановлений факт так категорично журналісти повідомляти не можуть.

Виразно перебільшеним та емоційно награним є заголовок «Мер насварив комунальників за погано висипані тротуари в снігову погоду» («Район Луцьк», 22.11.2016 р.), адже, як бачимо далі в повідомленні, ця інформація дещо інша: «Мер попросив комунальників сумлінно виконувати свою роботу, щоб взимку негативна тенденція не повторилася». Аби уникнути такої категоричності й гіперболізації факту, можна було лексему «насварили» не вживати або ж подати її в лапках. Подібну фактичну неточність фіксуємо в матеріалі «Вчителька продала свою 13-річну ученицю за 10 тисяч доларів» («ВолиньPost», 20.11.2016 р.), оскільки далі в тексті така констатація відсутня: вчителька лише намагалася продати, а не продала, оскільки була затримана.

Помилково винесено інформацію в заголовок «У Луцьку затримали п'яного турка за кермом» («Волинські новини», 01.10.2016 р.), тоді як у самому повідомленні зазначено, що автомобіль просто зупинили, а після з'ясування всіх обставин громадян Туреччини відпустили. Проаналізоване анормативне явище свідчить і про необізнаність журналіста в юридичній термінології, адже затримання – це тимчасовий запобіжний захід, який обирається органом досудового слідства чи органом дізнання в разі нагальної потреби запобігти злочину чи припинити його і який полягає в тому, що особа, яка затримується, позбавляється волі на певний строк. Відповідно осіб, про яких сказано в тексті, не затримали, а зупинили.

Неточним щодо тексту, а відповідно й щодо описаного явища, є заголовок «Луцька художниця показала «Свої квіти»» («VIP», 22.11.2016 р.), тоді як її виставка називалася «Мої квіти», про що є інформація в тексті: «На виставці «Мої квіти» майстриня презентувала 21 роботу». Подібну особливість бачимо в матеріалі «Вагітну жінку та ще кілька осіб волинські МНС-ники витягли з вогню» («Волинські новини», 16.10.2012 р.). Якщо в заголовку згадано лише про жінку й кількох осіб, то в тексті ще подана інформація про чоловіка та п'ятьох дітей, яких також вдалося врятувати.

Щодо подання фактів помилковою є назва «Лучани помолитися за героїв Небесної Сотні» («Волинські новини», 20.11.2016 р.), оскільки в тексті сказано, що молилися також за загиблих у зоні АТО. Неповним, а відповідно й недостовірним є лід у публікації «Волинь 24»: «У Луцьку створюють графіті з моху й настільну еко-гру для дітей», адже в ньому відсутня інформація про третій анімаційний проект «Я жива», який теж визнали одним із найкращих («Волинь 24», 19.11.2016 р.). Не підтверджується контекстом заголовок «Лучанин торгував неякісним спиртним через інтернет» («Район Луцьк», 21.11.2016 р.), адже в тексті повідомлення не сказано про експертизу чи коментар фахівця щодо поганої якості спиртного. Очевидно, при поданні фактажу журналістська емоція взяла верх, і заголовок вийшов надуманим. На ідентичну фактичну помилку натрапляємо в назві публікації «Завдяки виставці київського абстракціоніста Луцьк отримав звання нової культурної столиці» («Таблоїд Волині», 22.11.2016 р.). Як видно, заголовок занадто категоричний, адже він спонукає читача до усвідомлення того, що Луцьк офіційно набув статусу культурної столиці. Але насправді журналіст виніс у заголовок коментар колеги вже згаданого абстрак-

ціоніста, не оформивши його належним чином, а отже, керуючись власними емоціями, помилково (свідомо чи не-свідомо) зробив цю інформацію загальноновизнаною.

Нелогічним є заголовок «*На державні кошти планують придбати 10 квартир для атовців*» («Район Луцьк», 16.11.2016 р.), адже, як видно з тексту нижче, у повідомленні йдеться про квартири не для атовців, а для родин воїнів, загиблих у зоні АТО. Не дуже вдала й назва повідомлення «*Восьмеро луцьких дітей відпочивають у Литві*» («Район Луцьк», 02.06.2016 р.), оскільки далі в тексті є інформація, що до Литви разом із групою дітей поїхали дружина загиблого учасника АТО, заступник міського голови й начальник управління туризму та промоції міста. Крім того, заголовок і перший абзац тексту дисгармоніюють у часових відношеннях: «*<...> група дітей загиблих учасників АТО з 31 травня до 12 червня відпочиватиме в місті Таураге Литовської Республіки*».

Суперечить одна одній заголовкова й контекстна інформація в матеріалі «*У Луцьку люди знайшли мертвого чоловіка і привезли до лікарні*» («Волинь Post», 09.11.2016 р.). Далі з повідомлення дізнаємося, що чоловіка знайшли не відразу мертвим: спочатку люди помітили, що він шов край дороги, потім упав. Його привезли до лікарні без свідомості, і лише тоді констатували смерть. Фактологічно неточна й назва журналістського матеріалу «*На Волині злодії поцупили номерні знаки автівок*» («ВолиньPost», 21.11.2016 р.), бо в тексті сказано про одного злодія, який викрав із двох автомобілів номерні знаки. Несвідомо нехтуючи читачкою аудиторією, журналісти й випускові редактори виносять у заголовки маловідомі аббревіатури, велике нагромодження цифр і відсотків, окремі нелогічні факти, наприклад: «*Луцькводоканал та ЛПЕ можуть отримати на двох майже 16 мільйонів єврокредиту*» («Конкурент», 12.10.2016 р.), «*ЛПЕ хоче підлаштувати графік руху під великі підприємства міста*» («Конкурент», 02.11.2016 р.); «*На Волині рівень експорту до Росії впав із 40% до 20% за два роки*» («Конкурент», 28.03.2016 р.); «*Обрали нового голову Шацької ОТГ*» («Конкурент», 28.03.2016 р.); «*ЄБРР допоможе українцям зекономити на «комунальці»*» («Конкурент», 26.03.2016 р.); «*На Волині відповідальність за смерть понесе сам загиблий*» («Володимир-Волинський сьогодні», 28.11.2016 р.).

Попри наведення коментарів фахівців, відсутність повної (і правдивої) інформації про об'єкт (у нашому випадку – про багут у нещодавно відкритому джампінг-центрі) фіксуємо в матеріалах інтернет-видань «Конкурент» і «Таблоїд Волині». Наведені на обох сайтах цитати логічно суперечать одна одній: «*Для маленьких у нас є батут «Кенгуру», а тут для старшої вікової категорії до 180 кілограмів*» («Таблоїд Волині», 19.11.2016 р.) «*Щодо обмежень у вазі чи зрості, то відвідувачі повинні бути вищими за 120 сантиметрів та не важчими 120 кілограмів*». Коштуватиме «батутне задоволення» до сотні гривень» («Конкурент», 19.11.2016 р.). У зв'язку з цим читачі так і не отримали об'єктивної інформації про правила користування батутом.

Неодноразово аномативне подання фактологічного матеріалу виникає при недостовірних указівках дат, географічних назв тощо: «*Маріянівський округ замість правильного Мар'янівський*» («ВолиньPost», 31.03.2015 р.); «*Цей рекреаційний пункт ковельські лісівники запланували збудувати в комплексі зі зведенням лісової дороги між селами Зелене та Білашіїв*» (правильно село Зелена в Ковельському районі) («Волинські новини», 20.11.2016 р.). У публікації «*Центр: студенти обурені станом будівлі біля університету*» помилково вказано вулицю Степана Бандери, 18 замість Волі, 15 («Район Луцьк», 20.11.2016 р.).

У журналістському матеріалі «*Чоловік, який учора пограбував аптеку в Рівному, помер у лікарні*» («ВолиньPost», 10.08.2016 р.), з одного боку, фактологічно неточно подана часова локалізація події, адже прислівник «учора» вжитий недоречно, оскільки для того, хто читатиме інформацію через декілька днів, буде незрозуміло, коли саме трапилася подія. З другого боку, у самому тексті також хибною є часова вказівка: «*Нагадаємо, в обід чоловік спробував пограбувати аптеку...*», оскільки не зазначено, обідню пору якого дня (9 чи 10 серпня) мав на увазі журналіст, коли висвітлював подію.

Інші фактичні помилки спричинені неправильним потрактуванням відомостей про осіб (імен і прізвищ, посад, фаху тощо). Так, у матеріалі «*Що читає Ігор Гузь? Розмова в книгарні*» зазначено, що народний депутат – історик за фахом, хоча насправді він політолог («Волинь 24», 18.11.2016 р.). У публікації «*На факультеті волинського вишу встановили міні-ліжка*» неправильно подане ім'я викладача, у якого взято коментар: *Василь Пришляк* (потрібно *Володимир Пришляк*) («Таблоїд Волині», 11.11.2016 р.). У матеріалі «*Лісову пісню та волинський ліцей «потрусять»*» журналіст невинувато називає ліцей училищем, адже відомо, що ліцей – це навчальний заклад середньої базової освіти («Район Луцьк», 20.11.2016 р.).

Помилково журналісти інколи кваліфікують депутатів міської та обласної рад, називаючи їх нардепами, коли відомо, що народні депутати – це обранці до Верховної Ради України. Таку фактологічну неточність маємо в публікаціях сайту м. Луцька «0332.ua»: «*Нардеп звітує: здобутки радикала Буліги*» (Микола Буліга – депутат Волинської обласної ради) (09.02.2017 р.); «*На проспекті Волі палає мерседес нардепа Андрія Козюра*» (Андрій Козюра – депутат Луцької міської ради) (09.02.2017 р.).

Трапляються неточності при поданні лексичного фактажу, особливо слів паронімічного характеру. Так, у новині інтернет-видання «VIP», перепрофільованого з першоджерела («ВолиньPost»), у цитаті неправильно вжито лексему *легкові* замість нормативної *легкі*: «*До Луцька знову завітали легкові фронтові винищувачі МиГ-29 з Івано-Франківська*» («VIP», 18.11.2016 р.). У джерелі ідентичний цитатний матеріал подано правильно: «*До Луцька знову завітали легкі фронтові винищувачі МиГ-29 з Івано-Франківська*» («ВолиньPost», 18.11.2016 р.).

До фактичних помилок у журналістських текстах волинських ЗМІ також призводить неправильне написання похідних від аббревіатур, що виявлено в деяких заголовках («*Вагітну жінку та ще кілька осіб волинські МНС-ники витягли з вогню*» («Волинські новини», 16.10.2012 р.)), тоді як за правилами нашої мови суфіксальні похідні від аббревіатур пишемо малими літерами (*еменесники*). Те ж саме фіксуємо в написанні лексеми *атовці* (ненормативне

вживання – АТОВці): «Волинські АТОВці можуть двічі на рік покращити здоров'я за державний кошт» («VIP», 30.09.2016 р.).

Виявляємо й хибне написання деяких слів у медійних текстах через незнання правил української орфографії. Наприклад, у повідомленні із заголовком «Театральний сезон у Луцьку розпочнуть п'єсою Шекспіра» («Волинські новини», 03.10.2013 р.) неправильно написано ім'я драматурга – *Вільям Шекспір*, тоді як за нормами нашого правопису потрібно написати *Уільям Шекспір*.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, проведений аналіз засвідчив, що фактичні помилки порушують істинну картину сприйняття журналістського тексту, а тому мусять бути виявлені й усунені ще на етапі ретельного вичитування тексту як журналістом, так і випусковим редактором. Працівники медіа повинні стежити не лише за оперативністю й кількістю новин, але й враховувати інформаційну цінність своїх повідомлень, адже від цього безпосередньо залежить репутація ЗМІ. Окрім того, за публікацію недостовірних фактів може настати правова відповідальність як журналіста, так і редакції. Перспективними в цьому напрямі дослідження можуть бути подальші фіксації помилок в інших волинських інтернет-виданнях, а також у друкованих ЗМІ цього регіону.

Література:

1. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : [навч. посіб.] / В. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2000. – 180 с.
2. Капелюшний А. Редагування в засобах масової інформації : [навч. посіб.] / А. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.
3. Карпенко В. Журналістика: основи професійної комунікації / В. Карпенко. – Київ : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
4. Куляс П. Типологія помилок (У корекційних таблицях) : [навч. посіб.] / П. Куляс. – Київ : ІВО АПН України, НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – 150 с.
5. Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи : [навч. посіб.] / З. Партико. – Львів : Афіша, 2001. – 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування : [підруч.] / В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – 240 с.
7. Сербенська О. Уваги до стильових особливостей та правописної практики в сучасних періодичних виданнях / О. Сербенська // Український правопис і наукова термінологія: проблеми норми та сучасність. – Львів, 1997. – С. 76–84.
8. Топол В. Макс Вікман: Сторітелінг – це як складання конструктора / В. Топол // Media Sapiens [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/how_to/mats_vikman_storiteling_tse_yak_skladannya_konstruktora/.
9. Цапок О. Фактичні помилки в заголовках українських друкованих ЗМІ / О. Цапок // Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 12–13. – С. 264–267.
10. Шульська Н. Редагування власне орфографічних помилок у журналістських текстах / Н. Шульська // Молодий вчений. – 2016. – № 8. – С. 261–264.
11. Шульська Н. Робота редактора над пунктуаційними помилками у друкованих ЗМІ / Н. Шульська, Т. Швирид // Масова комунікація : історія, сьогодення, перспективи: наук.-практ. журнал. – Луцьк : ЧНУ ім. Лесі Українки, 2016. – № 9–10 (7). – С. 128–133.

Анотація

Н. ШУЛЬСЬКА. «ФАКТИЧНА БРЕХНЯ»,

АБО ПРО ЩЕ ОДИН РІЗНОВИД ТЕКСТОВИХ АНОРМАТИВІВ У МОВІ ЗМІ

У статті здійснено науковий аналіз фактичних помилок, уживаних у мові сучасних ЗМІ. Зокрема, детально проаналізовано анормативи в оформленні фактажу в журналістських матеріалах регіональних (волинських) інтернет-видань. Здійснено моніторинг зафіксованих помилок, виявлено найтипівіші з них і вказано основні помилкобезпечні місця в волинських мас-медіа, що виникають на рівні подання журналістами фактологічної основи.

Ключові слова: факт, фактична помилка, мова ЗМІ, журналістський текст, норма.

Анотация

Н. ШУЛЬСКАЯ. «ФАКТИЧЕСКАЯ ЛОЖЬ»,

ИЛИ ОБ ЕЩЕ ОДНОЙ РАЗНОВИДНОСТИ ТЕКСТОВЫХ АНОРМАТИВОВ В ЯЗЫКЕ СМИ

В статье осуществлен научный анализ фактических ошибок, употребляемых в языке современных СМИ. В частности, подробно проанализированы анормативы в оформлении фактажа в журналистских материалах региональных (волинских) интернет-изданий. Осуществлен мониторинг зафиксированных ошибок, выявлены наиболее типичные из них и указаны основные ошибочные места в волинских СМИ, которые возникают на уровне представления журналистами фактологической основы.

Ключевые слова: факт, фактическая ошибка, язык СМИ, журналистский текст, норма.

Summary

N. SHULSKA. “IN FACT FALSE”, OR ANOTHER FORM OF TEXT ERRORS IN THE MEDIA LANGUAGE

The article presents the scientific analysis of factual errors the language used in the modern media. In particular, we analyzed in detail in the design errors factual material in the regional journalistic materials (Volyn's media) of internet publications. By monitoring the recorded errors revealed the most typical of them and pointed at the wrong place at the main Volyn's media, which arise at the level of representation of the factual basis of the journalists.

Key words: fact, facts error, media language, journalistic text, norm.